

Shivaji University, Kolhapur
Chandrabai Shantappa Shendure College, Hupari
Course : B. A. II Examination (CBCS) Semester III (Repeater)
Examination Oct./Nov. 2023
Subject : Political Science (DSC-D7)

Title of Paper : Political Process in India

Subject Code : 90853

Paper No : III

Sem : III

Mark : 50

Date : 06/11/2023

Time : 1.00 PM TO 3.00 PM

सुचना : १) सर्व प्रश्न आवश्यक.

२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न १) रिकाम्या जागी योग्य पर्याय निवडा. (१०)

१) यांनी असे म्हटले आहे की, 'भारतीय संघराज्य हे अर्ध संघराज्यात्मक पद्धतीचे आहे.

अ) के. सी. व्हीअर ब) मायकेल स्टुअर्ट क) डॉ. बी.आर. आंबेडकर ड) यापैकी एकही नाही

२) राज्य सूचीत (राज्य यादीत) विषय आहेत.

अ) ६१ ब) ६६ क) ४७ ड) ९९

३) १९९० साली या राजकीय पक्षाने सोमनाथ ते अयोध्या अशी दहा हजार किलोमीटरची अभूतपूर्व रथयात्रा काढली होती.

अ) राष्ट्रीय काँग्रेस ब) भारतीय जनता पक्ष क) समाजवादी पक्ष ड) हिंदू महासभा

४) मुख्य निर्वाचन आयुक्त आपल्या वयाच्या व्या वर्षापर्यंत आपल्या पदावर राहू शकतो.

अ) ५८ ब) ६० क) ६५ ड) ७०

५) भारतीय घटनाकारांनी 'समाईक यादी' ची संकल्पना च्या राज्यघटनेवरून घेतलेली आहे.

अ) इंग्लंड ब) ऑस्ट्रेलिया क) अमेरिका ड) ब्रह्मदेश

६) निर्वाचन आयोगाच्या मुख्य आयुक्तांची नियुक्ती कडून होते.

अ) पंतप्रधान ब) सरन्यायाधिश क) राष्ट्रपती ड) उपराष्ट्रपती

७) भारतात यांनी निवडणुकीची आचारसंहिता खऱ्या अर्थाने राबविली.

अ) शकधर ब) टी. एन. शेषन क) लिंगडोड ड) बी.बी. टंडन

८) भारतात पक्षपद्धती आहे.

अ) एकपक्ष ब) द्विपक्ष क) बहुपक्ष ड) यापैकी एकही नाही

९) १९९८ साली यांनी कोलकत्ता येथे तृणमूल काँग्रेस पक्षाची स्थापना केलेली आहे.

अ) श्रीमती ममता बॅनर्जी ब) सोनिया गांधी क) मनेका गांधी ड) जयललिता

१०) केंद्र सरकारचे व घटक राज्यांचे आर्थिक हिशोब तपासण्यासाठी या पदाची घटनात्मक तरतूद केलेली आहे.

अ) महान्यायवादी ब) नियंत्रक व महालेखापरिक्षक क) लोकपाल ड) कोषाधिकारी

प्रश्न २) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) (२०)

१) संघराज्याची वैशिष्ट्ये

२) भ्रष्टाचाराचे निर्मूलन

३) भारतीय जनता पक्ष

४) केंद्र-राज्य संबंधातील राज्यपालाची भूमिका

५) धर्म आणि जमातवादी राजकारण

६) प्रादेशिकतावाद

प्रश्न ३) सविस्तर उत्तरे लिहा.

१) भारतातीय संघराज्य पध्दतीमधील केंद्र-राज्य संबंधांचे बदलते स्वरूप स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

भारतीय निर्वाचन आयोगाची रचना सांगून त्याचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.

२) भारतातील बहुपक्षपद्धतीचे स्वरूप आणि बदललेला आकृतिबंध स्पष्ट करा.

(१०)

किंवा

भारतीय राजकारणावरील जातीयतेचा प्रभाव स्पष्ट करा.